

NOVA DOLŽA

plačano do
Študijska knjižica

dolž. iztis

Ljubljana

Stane letno 60 Din, mesečno 5 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglasi za mm višine stolpca 50 p. Reklame med tekstem 70 p.
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst., Telef. 53.
Upravišтво: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.066.

Napredujemo!

(Po jugoslovanskem Lloydu.)

Osvoboditi se — ne pomeni še biti svoboden.

To resnico grenko okušamo dnevno. Do sedaj neurejene sile delujejo neharmonično in iščejo vsaka svoje mesto. Navajeni, da nas tuji klasificirajo brez naše odgovornosti, po velikosti našega magnjenja k pokornosti napram tujcu, smo se našli na ugodnih ali manjše komodnih položajih, da se s poštenimi ali nepoštenimi sredstvi usilimo v višji razred, a brezobzirnejši med nami, da osvoje tak položaj v veri, da so s tem dokazali sebi in drugim odličnost »močnih ljudi«. Vsi ti »Evropejci« z etiko germanske »civilizacije«: sile nad pravico, s krščanstvom v duši na »Befehl« državne cerkve, našli so se v svobodi, tam kjer jih je Bog pustil, dasi so se zrušila carstva. Masa nacionalno nezavedna občutila je svobodo kot odstranitev vseh stoletnih zaprek in je postala ob začetku novega življenja poslušna vsem plemenskim instinktom.

Kaj je v peti Veliki noči dozorelo?

To so pokazale volitve 18. marca, ker so čisto svobodno izražena volja najširših mas našega naroda. (Majhni odstotek upliva ne pride v poštev). V Srbiji, kjer so rojene generacije v svobodi je narod do pete Velike noči po vojski, posledice vojske: to je instinkte razruševanja, ki obvladujejo človeštvo, preboji. Narod hoče močno državo, zaščitnico svobode proti vsem in vsakemu. Država, izgrajena na taki osnovi, mora biti politično in ekonomsko pravična in napredna, in njeni graditelji imoviti.

V Hrvatski in Slavoniji je narod povedal česar več noče. — Prvič noče avarhiije. Volitve so bile izvršene v največji disciplini in je narod ponosen, da se mu je posrečilo, samemu brez državne oblasti vzdrževati red. Drugič — narod noče državne cerkve. On noče, da oni, ki čuva cerkev in služi verskim obredom gradi državo. V obče se ne opazja, da bi bila verska čustva v narodu oslabiljena, narod pa vendar le loči cerkev od države. — Tretje, česar narod noče, je ono kar je bilo, on noče varstva nad seboj in je instinktivno obračunal z avstro-madžarskim sistemom in vladarstvom. Ta trojni izraz volje do pete Velike noči svobode dokazuje, da je naše plemo v temelju zdravo, ter da so stoletja nasilja in one nekritično toliko

Izven prostora in časa.

Češki spisatelj Jan Havlasa.

Poslovenil P. H.

I.

Nikakor nisem preveč previden človek ali celo bojazljivec; tudi imam za seboj štiridesetko in več nego četrto stoletja življenja, ki bi ga brezdvomno večina belokožnikov nazvala skrajno pustolovsko; in vendar me vsekdar napolni s čudnim nemirnim in neodoljivim razburjenjem že gola zavest bližajoče se izpremembe v mojem poklicu. Ko sem pred leti upravljal plantažo na Salomonskih otokih, so me vsak dan ogrožali ljudje in lovci glav in v neprestanem dvoboju z naravo sem vsak trenutek hrepenel po osvoboditvi iz vražjega brloga; aji v onih strašnih desetih mesecih nisem poznal razburjenosti, ki bi bolj omrtvila vsako mojo misel, vsak moj živec kot tisti trenutek, ko sem zvedel, da me kliče moja tvrda v svoje trgovsko središče na Novi Zelandiji in da bom čez nekaj tednov spet živel sladko življenje človeka, ki zanj minuta preveč trdnega spanja še ne pomenja samomora.

slavljene »evropske« civilizacije, pustila našemu narodu zdravo kri in hrbtnico in je narod neokužen. Na drugi strani pojasnjuje ta dejstva osupljenost, odkimavanje in izpoditikanje naše narodu odtujene inteligence, odtujena s silo z lažnjivo v bistvu z germanskim barbarstvom pokvarjeno »civilizacijo«. — Česa naš narod še noče, bo še povedal, pa sme se z gotovostjo pričakovati, da bo zdrav kot je, ločil laž od resnice in bo neusmiljeno pogazil laž in one, ki mu lažejo — konkretno gre za vsako novotarijo, ki mu obeta oblast in moč; hrepim pred vsem po oni oblasti, ki mu je blizu, kritičen pa bode postal, ko si pridobi izkušnje. V kolikor se presoja moč naše države po vrtilinah našega naroda smemo torej verovati v najsilnejšo bodočnost.

V ekonomskem oziru ni prirodno bogastvo naše države več tajnost, niti za nas same ne. Opazamo samo, da nismo naučeni, to bogastvo izrabiti, da zaostajamo za narodi, ki so imeli do sedaj časa učiti se in naučiti in svobodno sami odločevati, kako treba lastno bogastvo izkoristiti. Mi se učimo pod najtežjimi okoliščinami. Politični boj, ki se ni končal z našo osvoboditvijo, več ali manj cele Evrope proti našemu ujedinjenju, nadaljuje internacionalni velekapital ravno radi našega bogastva s vso virtuoznostjo in močjo. To je resnica, koje nikdar in v ničemer ne smemo pozabiti. — Ravno tako nas uči izkušnja, da se je treba varovati naših »priateljev«, ker sovražniki delajo za naš napredek. Vsak sovražnik nam da več in več one mistične sile, ki je dosedaj rušila carstva, ki pa bo odstranila prav gotovo nemoralne kalkulacije. — V ekonomskem oziru se je dosedaj konkretno kritikovalo delo in brezdolje »države«, vlade, narodnega zastopstva, a vsa ta kritika je bila skozi in skozi površna, šestokrat pa zlobna in neiskrena. V maso so vržene parole z namenom, da se vstvari nerazpoloženje, in ne da se kritikuje delo, kajti konkretna kritika, ki naj zboljšuje v nobeni državi ne odgovarja nazorom mase.

Vkljub temu neresnemu delovanju naših pozvanih in nepozvanih strokovnjakov, mi pridobitveno napredujemo. V po vojski razorani Srbiji sta upostavljena privatna inicijativa in državna oblast z močjo in uspehom skoraj da predvojno v mnogih ozirih celo zboljšano pridobitno stanje z uspehom, kojega samo oni ne priznava, kateri je z vojsko

Do današnjega dne se nisem iznebil te glupe poteze v svoji naravi. Če je treba krepke roke pri krmilu, kadar se bliža začrnela pošast hurikana, takrat kapitan Gilbert ne razžali svojega krmarja, če ga brez okoliščin pahne od krmila. Toda naj mi poreče kdorkoli: »Kapitan, en sedež v moji kočiji vam je jutri na razpolago. Peljeva se na izlet v Paparó in se vrneva na večer v Papeete.« Kaj se godi? Stari Gilbert obleči in malo da ne izgubi daru govora za nekaj minut; nato bržkone jeclja sprejme povabilo, pa jamčim vam, da bo tisto noč njegov spanec nemirnejši, kot je bil svoj čas na Salomonskih otokih. Takšen sem in čisto odveč je prigovarjati mi, naj nikar ne bom takšen; celo malce nevarno je, ker imam slabo navado, da včasih odgovarjam daleko ostreje, kot bi pričakovali ljudje dobre volje v svojem genijem altruizma.

Séveda poznam sebe kot svojo jadrnico in če imam o njej kakšne iluzije, o sebi gotovo ne gojim nikakih. Sem z eno besedo staro budalo; dočim mi malo ne priznašam lažnikom in lenuhom, sem neizmerno potrpežljiv, kadar gre za drugo budalo. Zato sem opazil nekoč na verandi hotela de Pacific onega člove-

se dobil pa ničesar izgubil.

Iz teh nemoralnih in sumljivih mlak izvira nagon k lahkomisljenemu nerazpoloženju. V ostalih delih države je pokvarjen aparat propadle države do danes prirejen za funkcijo in to pomeni izdatno afirmacijo državne oblasti v očigled pasivne resistance prevzetih in neprevzetih funkcionarjev. Pridobitni promet se je po statistiki podesetoril ter je značilno, da je n. pr. Zagreb postal trgovski, finančni in industrijski samostojen center za celo državo in v kolikor ni še v večji meri tako napram inozemstvu, kakor napram tuzemstvu, je to zakrivila nesposobnost mnogih podjetnikov samih, koji še vedno najpreje ugovarjajo, potem pa prosjajo državno oblast, ker sami niso navajeni delati, odločati in ustvarjati. Slaba stran tega nepričakovanega pridobitno - prometnega razvitka je, da si je ta razvitek preko ustvaritve (n. pr. v industriji) realnih zlatih vrednosti, ustvaril na škodo že obstoječih zlatih vrednosti, z zavestno devalvacijo naše novčanice številčne dobičke. Ta škodljivi pridobitni - prometni razvitek je prišel k nam od centralnih držav in je pri nas favoriziran vsled slabših pa žal tudi jačjih vezeh naših pridobitnih krogov z Dunajem. Doseči se je hotel sledeči cilj: uničiti državo — na Dunaju republikansko formo — v Nemčiji — socijalistično - demokratsko državno obliko z revolucijonarjem mase, istočasno pa vsled razlike nastale po neistočasnem rušenju novčanice in pocenjenih zlatih vrednot, posestnike istih okrašt.

Tega sistema tatvine in pravice Dunaja in Berlina smo se privadili in naučili in danes vključ vsem »dobrim« svetom nekaterih naših strokovnjakov ne pustimo uničiti našo državno ekonomijo z rušenjem dinara, niti oropati naše zlate vrednosti od te internacionalne velebande. — Konečno morajo postati naši »strokovnjaki« le smešni, ko ve vendar zadnja kramarica, da je oni slavni germanski narod z vsemi svojimi velikimi strokovnjaki in s svojo »kulturno« publiko, sam sebe prevaril in upropastil, mi pa v naši primitivnosti zdravi in veseli napredujemo. Pogreške, storjene s provedbo agrarne reforme, ker se je ta izvajala neekonomično in nemoralno, popravlja izkušnja in to ravno kmetijski stan sam, ker jo ta želi provesti ekonomično s pravičnim nakupom, prezirajoč one, ki so delili na obroke in začasno tujo imovino.

ka nemirnih oči, ki je nekaj ur prej stopil v Papeeteju s parnika, plujočega iz San Francisco proti Aucklandu, in zdel se mi je, sedeč sam za mizo, tako patetična figura, da sem ga končno proti svoji volji in gotovo proti svoji navadi nagovoril.

Sicer pa sem bil tisto dopoldne nekako nesvoji; kajti nagla izprememba v mojih načrtih me je spravila iz ravnotežja. Odkar sem lastnik in kapitan »Galeba«, sem plul po bisere in kopro (na solcu posušena jedra kokosovih orehov) le v zapadni del Nevarnega otočja, ki se v njem spoznam kot malokateri izmed papeetskih kapitanov: vračajoč se z morskih potov na Tahiti, sem vselej vedel z vso gotovostjo, da zavisim le od moje volje, kdaj zamenjam počitek v Papeeteju z novo plovo po starih potih in ugledam ta ali oni otok, ki so mi vsi tako dobro znani po vsakem koralnem grebenu, po vsakem človeku, da skoro bi dejal, po vsaki značilnejši kokosovi palmi. In ravno to jutro mi je nedoumni tok živlenskih slučajev priplaval v roke ugoden posel, ki ga pri zdravi pameti nisem mogel odkloniti in ki je zahteval od mene, da svojo prihodnjo plovo načrtno med vzdolžne atole, znabiti

Naš geografski in po devetih desetih balkanski ekonomski položaj države zahteva na grozo naših »Evropejcev« balkaniziranje naše psihe in vočigled materialne koristnosti, se bode to balkaniziranje izvršilo preje, kot si to naši »Evropejci« mislijo. Samo zločinsko žemljalna samogoltnost nedemokratske Evrope je zamogla v formi Avstro-ogrške preprečiti in zaustaviti naravni razvitek ekonomske in politične sile, ki živi od glavne arterije Evrope: Donava, Morava in Vardarja.

Spoznanje te resnice je še latentno, toda moč je v naravnih zakonih, katere moramo spoznati, in potem to sili izrabiti. Na peto Veliko noč svobode smemo reči: »Zavest svobode je utriena in probujena«, radi tega moramo napredovati.

Napredujemo!

Na uvodnem mestu prinašamo po »Jugoslovanskem Lloyd« članek odličnega hrvatskega patriota dr. Vladimira Turkoviča. Članek prica, da misleča, poštena hrvatska inteligenca kljub Radičevim blodnjam dobro ve, kaj je svobodna Jugoslavija za hrvatski del naroda in kaj bi bili Hrvati brez nje. Da govorimo po analogiji lahko mirno trdimo, da se tudi misleči del slovenskega naroda dobro zaveda, kaj pomeni zanj osvobojenje iz tisočletnega robovanja Nemstvu in zastrupljenja po takozvani »nemški kulturni dobroti«, ki smo se je Slovenci v taki meri navžili, da smo že na pol izgubili svojo nacionalno zavest in narodno bitnost in da nam je bila odvzeta vsaka možnost gospodarskega in kulturnega razmaha. Jugoslavija nam ni prinesla samo ideelen kulturnonacionalni napredek (pomislimo samo na naše narodno šolstvo vseh kategorij in druge socialne in kulturne institucije, s kojimi se lahko ponaša naša domovina danes pred svetom) temveč tudi nikdar poprej zaslanjan razmah na gospodarsko obrtnem in industrijskem polju. Dejstev in resnice, ki stoji pred nami, se ne da trajno tajiti z nobeno demagogijo in lažjo in naj še stokrat boli vpijejo vsi Koroščevi zapeljanci in vsi autonomisti in defetisti širom slovenske zemlje. Tuj-

tja do Mangarevskega otočja. Najhuše na celi stvari pa se mi je zdelo, da mi je bilo ne le treba, ampak tudi čisto lahko mogoče odpluti iz Papeeteja že proti večeru prihodnjega dne.

Ko sem ob poljednatih prišel na hotelsko verando, sem mogel ravno pod seboj opazovati, kako pevajoči Tahiti nakladajo moje blago na »Galeba«. Tudi človek nemirnih oči, ki se v dveh urah še ni z nikomer seznanil in ni izpregovoril, je včasih zrl na mojo ladjo, rekel bi, nežno in koprneče. Morebiti mi je laskalo njegovo zanimanje, morebiti me je zapeljala njegova na prvi pogled očita narodnost, da sem opustil svojo običajno zapetost. Kratko in malo: tu je bil mlad, vlijuden, lep Američan, ki je zrl na mojega »Galeba« z laskavim, dosti ravno nemirnim pogledom in ki se mi je zdel v Papeeteju popolnoma izgubljen. Imel sem sicer nekaj neljubih izkušenj s svojimi rojaki, toda budalo ostane budalo. Predno sva se torej prav zavedla, je bil Mr. Byron Edwards v pogovoru z menoj, očitno nič manj presenečen kot jaz sam, zakaj se tako dobro razumeva in kaj naju veže drug na drugega.

Bil je iz premožne rodbine v San

di Avstriji, Dunaju in Gradcu smo plačevali Slovenci nekdanj davke, težka bremena so nosili naši ljudje, razloček med nekdanj in danes je bil samo ta, da nam država ni ničesar dala, kar pa je dala v naše slovenske kraje, je služilo le krepitevi Nemštva in slabljenju naš Slovencev. Ali hočemo nemara utajiti pred samim seboj in pred onimi preostanki nemškega nasilja, ki so ostali še med nami in jim gre dobro, da nismo mi Štajerski Slovenci, ki nas je bilo nad pol milijona, imeli niti ene srednje šole, da smo desetletja beračili predno smo priberačili eno samo borno meščansko šolo v Žalcu za pol milijona Slovencev. Privredlo bi predaleč, ako bi hoteli naštevati vse »dobrote«, ki smo jih uživali iz nemških rok v onih časih, ko je tista katoliška duhovščina, ki danes pod vodstvom g. Korošca hujša naš narod proti državi in proti srbskemu narodu, učila naš narod nevredne, sramotne in ponižujoče pokorščine Dunaju in Habsburžanom. Po naukih te naše zapeljane duhovščine je bilo še l. 1914 greh proti Bogu — misliti in čutiti jugoslovensko, ni pa greh za to duhovščino danes begati in slepiti ljudstvo in netiti v njem strasti sovražstva in odpora proti državi in njeni narodni dinastiji. Nekaj let že traja ta gonja sovražstva med našim narodom proti državi, razni plačani agenti vrše ta posel, ki ga vodijo doslej še nekažnovano katoliški duhovni, izrabljajoč moč vere in organizacijo cerkve v ta zločinski namen. V takih razmerah je naravno, da raste pogum renegatstva, da dvigajo visoko glave oni, kojih srca in misli so tam na severu, kjer se je skozi stoletja spletal bič, ki je tako krvavo tepel nas suženjske slovenske duše, da še danes nismo sposobni živeti svobodnega državnega življenja, da še nismo sposobni sodelovati in soddločevati kot enakovredni in enakopravni med enakovrednimi in enakopravnimi brati.

Dolžnost vseh poštenih slovenskih ljudi, ki jim domovina ni kup nagrabljenega denarja in jim ljubezen do naroda in države ni mrtva fraza in cinična laž, je da strnejo in složijo razbite in oslabilene narodne vrste, da z besedo ter živim dejanjem in vzgledom kažejo narodu resnico in pobijajo laž in zapeljivce našega naroda. Nepriznava in nezasluženo smo doživeli Slovenci osvobodjenje, ne zapravljamo solnčne svobode z razdiranjem in sebičnostjo malih, ničvrednih ljudi. Naloga naše generacije je, da se izkažemo s poštenim delom svobode vredni, da ta enkrat doživljana svoboda ne postane prazen san, da bomo iz te naše svobode črpali silo in zdravje za srečo in blagostanje naše in naših zanamcev. Ivan Prekoršek.

Francisku in dejal je, da se je podal na zabavno potovanje v južna morja: pri tem pa je tako odkritosrčno zardel, da si nisem mogel kaj, da si ga ne bi takoj priljubil. Bilo je jasno, da mu laž ni prijetna, a da smatra za še večjo netaktnost, nadlegovati me s svojimi zasebnimi zadevami, ki so bile, o tem nisem od začetka niti najmanj dvomil, povse poštene. Da sem kapitan, je kajpada zvedel od mene; tako rekel nisem ničesar o »Galebu« in tako je njegova pohvala moje ladje navdala mene z veseljem, njegova pa spravila v zadrego ko je zvedel, da je »Galeb« moj od gredlja tja do vrha glavne jambore.

»Ah, odpustite«, je dejal ta čudni človek, »znam namreč tako za silo brodariti in celo jadrti. Doma imam majheno jahto nekih tih ton — nič večjo kot igračko — toda izven zaliva pri San Francisku sem se spustil samo enkrat, v zabavo, do Paralonov, in zaklet sem se, da »Albatros« ne bo nikdar več jadral z menoj skozi Zlata vrata. Malo je manjkalo, pa bi se bila potopila. Z eno besedo, bankir sem a nikakor ne morar, kajneka.« In znova mu je udarila v obraz rdečica. »Človek bi se najrajši smejal«, je vzkliknil, »z nekako olajšanim glasom. Moj čolnec se zove »Albatros«,

Poslanica Sokolstvu. Vsem bratom in sestram!

Na IV. glavni skupščini Jugoslovenskega Sokolskega Saveza, vršeči se dne 25. marca t. l. v Beogradu, smo soglasno in z navdušenjem sprejeli resolucijo, ki ponovno poudarja osnovna načela naše organizacije in nam v interesu Sokolstva, države in naroda zahteva najnujnejše, neogibne naloge sedanjih dni.

Predhodna naša konferenca v Beogradu je sklenila, naj resolucijo razmnožimo s tiskom in jo razdelimo med članstvo. Pozivljamo vse brate in sestre, naj se zglašijo pri svojih društvih, kjer jim je resolucija na razpolago.

Besede, zapisane v njej, prenesite z delom v življenje! Z vso fizično močjo in z vso duševno vedrostjo stojte na straži in izvršujte dosledno svoje sokolske dolžnosti!

Čas, ki ga preživljamo, je tako resen in tako kritičen, kakor še ni bil izza našega narodnega in državnega ujedinjenja. Ob temelje naše države se zaganjajo njeni sovražniki, ščujejo brata na brata, sestro na sestro, pleme na pleme, ponižujejo in onečašajo avtoriteto in svetost državne misli in narodnega edinstva z vsemi sredstvi klevet in demagogije, napajajo široke mase naroda s strupom sovražstva, nemoteno in nekažnjeno snujejo načrte, kako naj razbijejo veliko tvorbo ljubezni, trpljenja, umiranja in junaštva ter utrajo strugo pogubonosnim valom zunanjih sovražnih nakan, ki se naj razlijejo po naši zemlji in nas iznova zaslužijo in uničijo!

Zavodniki ljudstva se brezvestno in zločesto igrajo z usodo vsega naroda in drve s slepo strastjo do osebnih ali strankarskih koristi brez ozira ali pomisleka na to, ali jim te koristi dozore tudi le na razvalinah našega skupnega doma.

Položaj trenutno narekuje vsakemu Sokolu in vsaki Sokolici dolžnost, da s preudarno, trezno in prepričevalno besedo razširja, pogloblja in utrja od moža do moža in od žene do žene idejo narodnega in državnega edinstva in tega edinstva vsestransko visoko prednost in ceno, ki temeljita na resnici, da bomo in ostanemo močni in neodvisni samo v veliki in urejeni nacionalni in državni celoti in skupnosti.

Ako pa bi udarila usodna ura, ko bo treba proti razdiralnemu delu in vsakrteri pohlepnosti postaviti odporno in obrambno silo vseh discipliniranih moči, takrat bo moralo v smislu svojih načel in nalog Sokolstva na plan kot bojna organizacija, ki je pripravljena storiti in žrtvovati vse, kar zahteva od vsakega brata in od vsake sestre čast in obstoj domovine!

ZDRAVO!

Starešinstvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza v Ljubljani,
dne 3. aprila 1923.

Politične vesti.

Iz seje ekonomsko - finančnega komiteja. Na seji ekonomsko - finančnega komiteja 4. tm. se je razpravljalo o

a vaša gočeta, dasiravno trikrat večja, se zadovoljuje s skromnejšim imenom »Galeb«.

Oba sva se zasmejala; in ker je s slučajno besedo razodel inteligentno zanimanje za navitiko in Nevarno otočje, sva se naglo zapletla v živahnejši pogovor in ga nadaljevala tudi pri obedu. Dasi so se njegove ustnice večkrat smejale, ni niti za trenutek izginil iz njegovih oči nekaj žalosten in nezadovoljen izraz; v svoje največje začudenje sem opazil, da moja razburjenost postopno pojenjuje in skoro izginja, čim očitnejši mi je postajal njegov neodoljivi notranji nemir, ki sem v njem slutil pravi vzrok tega »zabavnega potovanja« v Polinezijo.

Po obedu sva še sedela pri črni kavi; potem je prišel pome moj prvi častnik, brhek Tahitec, in ni mi preostajalo drugega kakor iti po svojih poslih. »Upam Mr. Edwards, da se še srečava in da jutri, ko bo »Galeb« v redu, počastite gočeto s svojim obiskom«, sem dejal ystajaje. »Jutri popoldne odjadramo proti Paumotujskim otokom.«

Tedaj je moj novi znanec zardel in zaječjal: »Kapitan, oprostiti morj smelosti, pa navajen sem govoriti brez vseh ovinkov. Ali bi bili tako ljubeznivi in bi

vprašanju državni tvornice svile v Vojvodini. Sklenilo se je razdržaviti te tvornice, ker ne morejo v državni režiji uspešno delovati in osnovati akcijsko družbo za ta podjetja. Na seji 5. tm. se je znižala izvozna carina na koruzo, ki je sedaj znašala 60 Din za 100 kg. na 40 Din. Za rženo moko je določena carina 60 Din za 100 kg.

Radikalci snubijo demokrate. Na seji glavnega odbora radikalne stranke je poročal ministrski predsednik Pašić na kratko o političnem položaju ter se načeloma izjavil za koalicio z demokrati. Na seji se je sklenilo, da se pozovejo vsi izvoljeni radikalni poslanci za 14. april v Beograd in vsi poslanci, ki bi želeli vstopiti v poslanski klub. Do tega časa naj Pašić po možnosti sklene sporazum z demokrati. Povodom vesti, ki jih prinašajo radikalni listi o koalicioj med radikalci in demokrati, izjavlja »Pravda«, da demokrati ne vodijo nobenih razgovorov z radikalci. Demokrati odklanjajo vsako koalicio z radikalci.

Radiceve izjave. »Novosti« prinašajo intervju z Radicem, v katerem izjavlja, da se ne more pogajati s Pašićem in radikali, ker mu je Pašić sporočil, da bo tudi njega uklonil. Pač pa je za sporazum s Srbi. Pri prihodnjih volitvah postavi svoje liste tudi v Šumadiji, Južni Srbiji in Črni gori. Pripravljen je stvoriti blok z Ljubo Davidovičem, v katerem bi imel Davidovič vodstvo. Ako bo potrebno pride v parlament, sicer ne pojde v Beograd. Ako zasledujemo Radiceve izjave, opazimo, da nimajo nobene resnosti in prave podlage, kajti mož menja vsak dan svoje mnenje.

Angleški in poljski protesti radi usmrtnice Butkiewicza. Sovjetska vlada je zavrnila proteste Angleške in Poljske radi usmrtnice prelata Butkiewicza, češ da se nima nobena država utikati v rusko jurisdikcijo. Ameriški in angleški listi so ogorčeni vsled usmrtnice prelata, zlasti ker je bil usmrčen v kleti s streli od blizu. V Varšavi se je vršila vsled usmrtnice velika manifestacija, katere se je udeležilo 150.000 ljudi.

Izvozna carina na moko znižana. Ekonomsko finančni komite je sklenil na svoji seji 4. tm. da se postavka za izvoz pšenične moke zniža od 110 na 60 Din, za ostale vrste moke pa na 40 Din. Izvoz olja se oprosti carine, za svetlo usnje pa je določena za kg carina 4 Din.

Sovjeti profanirajo cerkve. Kakor javljajo »Times«, so v petrograjski in moskovski okolici uprizorili kmetje ustajo zoper komuniste, ki jim konfiscirajo cerkve. V Minsku so rdeče čete poklale skoro vse kmete, ki so branili cerkev. Iz cerkve so pometali vse obredne predmete in jo spremenili v čitalnico. Osrednji odbor komunistične stranke je poslal po državi odposlance, ki imajo nalogo ustanovljati protireligiozne klube. Iz cerkev napravljajo zabavišča, čitalnice in tolerančne hiše.

Celiske novice.

SLOVENCİ CELJA IN OKOLICE pomnite, da je bilo pri skupščinskih volitvah dne 18. marca 1923 oddanih v mestu Celju za nemško listo 288 glasov.

me vzeli kot navadnega potnika na svojo ladjo?»

Bil sem od sile presenečen. »Toda mi jadramo k atolom, ki so od boga zavrženi in od sveta pozabljeni, Mr. Edwards, in se ne vrnemo v Papegete najmanj štiri mesece.«

»Zagotavljam vas, Mr. Gilbert, da ravno v tem tiči povod moje prošnje,« je odvrnil s plašnim pogledom.

Že v tem trenutku sem vedel, da ga vzamem seboj in da sem slučaju pristržno hvaležen za tako nepričakovanega in tako prijetnega družabnika. Meni samemu so se zdele neodkritosrčne besede, s katerimi sem ga skušal odvrniti.

»Opozarjam vas, Mr. Edwards, da niti najčistejša gočeta ne more biti brez izpitanih ščurkov, če ima pod palubo naloženo kopro«, sem se upiral. »Tudi duh kopre je stvar, ki vas nikdar ne navda s posebnim veseljem. In moram vam povedati, da bi me marsikdo mogel imenovati čudaka. Ena mojih navideznih posebnosti je ta, da si prav nič ne prizadevam zatreti miši na svoji ladji. Pravim: navideznih posebnosti, kajti v moji norosti tiči metoda, kakor je rekel Shakespeare ali nekdo drugi. Miši na »Galebu« so bujni dimenzij, pač pravi buržuji v mišjem svetu; to so kapl-

Slovenci pomnite, da so glasovali za nemško listo poleg maloštevilnih Nemcev vsi njihovi slovenski uslužbenci in vsi oni nemškutarji, ki ste jih Vi v svoji popustljivosti pridržali v službah in na mestih, na katera ne spadajo. Slovenci pomnite, da so Celjski Nemci in nemškutarji v svesti si moči svojega kapitala v sklenjenih vrstah do zadnjega moža izvršili Vam v zasmech dne 18. marca dobro preračunjeno plebiscitno demonstracijo, s kjo so se zasluženo oddolžili za vso slovensko popustljivost in mlačnost. Slovenci, Slovenke, ako nečete, da obstoja ta madež renegatstva kot spomin in preostanek časov naše avstrijske sužnjosti še nadalje v našo sramoto med nami, izvedite tudi Vi plebiscit narodne poštenosti in doslednosti. odgovorite vsi tako, kakor so to Nemci in nemškutarji 18. marca 1923. leta sklenjeno in glasno od Vas zahtevali. Slovenski odgovor je samo eden: Svoji k svojim! Pa brez vseh izgovorov in brez vsega popuščanja. Naš boj bo veljal od slej v prvi vrsti našemu slovenskemu polovičarstvu!

Mestno gledališče v Celju priredi v sredo dne 11. aprila tl. ob 20. uri Operni večer na katerem bo sodelovala ga. Marta Pospisil - Ivanova (primadona) in g. Zdenko Knittl (tenor), člana zagrebške opere s spremljevanjem g. Oskara Smodeka, dirigenta zagrebške opere. Spored: 1. del. 1. Saint-Saëns: Arija Dalile iz opere »Samson«, Meyerbeer: Arija Fides iz opere »Prorok«, Marta Ivanova; 2. Leoncavallo: Dve ariji Cania iz opere »Pagliacci« Zdenko Knittl; 3. Thomas: Dve ariji iz opere »Mignon« Marta Ivanova; 4. Verdi: Arija Radamesa iz opere »Aida«, Wagner: Pripoved o sv. Gralu iz opere »Lohengrin« Zdenko Knittl. Pesme: 5. Zajc: Prosjakinja, Blinčki: Jorgovan, Baranovič: Tri sestre Marta Ivanova; 6. Lisinski: »Zorko moja« iz opere »Porin«, Smetana: Arija Janka iz opere »Prodana nevesta« Zdenko Knittl. II. Del. Carmen, IV. dejanje. — V sceni, kostumu in maski. Carmen Marta Ivanova Don José Zdenko Knittl. Predstava je abonma.

Dokument iz naše preteklosti, ki ga priobčujemo v naslednjem ponatisu iz nekdanjih celjskih dni, je živa zanimiva slika »onih srečnih in blaženih časov«, ki so že davno v pozabljenju. Ta dokument nemške pravičnosti in »slovenske kulturne sreče«, ki jo kličejo nazaj razni demagogi in defetisti, kulturni in gospodarski, hočemo na tem mestu zlasti za naše celjske čitatelje oteti pozabljenju.

BEI DER REICHSRATHSWAHL
am 11. Jänner 1901 haben

I. nicht gewählt:

Gajšek Georg, Fleischhauer. Hecht Franz, Hausbesitzer. Karlouschek Martin, Fleischhauer. Koblitz Ludwig, k. k. Major i. P. Koss Karl, Agent. Maloprou Anton, Bierdepositer. Pleftschak Franz, Fleischhauer. Rauch Moriz, Glaser. Strauss Georg, Hotelier. Vollouschek Josef, k. k. Bezirksthierarzt. Vukadinovič Gottfried, k. k. Hauptmann i. P. Walentschag Ludwig, Wirt. (zu spät gekommen). Gelinek Hubert, k. k. Oberst i. P. Kapla Anton, Sattler. Kamplet MI-

talisti, trustarji, privilegirani razbojniki v narodnem gospodarstvu moje plujoče države. Koruptni živeli sem jaz sam — priznavam to s čuvstvom, ki se znabiti ne razlikuje preveč od ponosa. Kajti svoje miši sem skrbno odgojil, o čemer se osebno prepričate jutri, ako me obiščete. Povabim vas na zajtrk. Usedeva se v jedilnici, Matua nama prinese jed, jaz pa zažvižgam, karkoli vam bode drago. Nič se ne zgodi. Nato pa z vašim dovoljenjem zažvižgam signal, ki je po godu ne le meni, ampak tudi mojim prijateljem in sozarotnikom. Še predno naštejete do sedem, se pokaže v kajuti lep mišak, velik kot mače, pa seveda mnogo simpatičnejši. Ker mu jutri še ne boste znani, da bi vam mogel popolnoma zaupati se ustavi Mr. Mišak na pol poti od stene do moje noge in počaka na svoj košček; z njim izgine, kakor se le tudi prikazal, tiho kot duh. Ko se vas pa navadi, pride čisto k vaši nogi, čeravno ga nikdar tako ne udomačite, da bi se vam pustil krmiti iz roke. Moje miši ne marajo suženjskih šeg: sami žentimeni in tedi so — verjemite mi. Videli boste, kako pride spodobno druga za drugo in šele potem, ko jih bo že precej prišlo na vrsto, ugledate spet onega slvega mišaka, ki je bil prvi gost pri mizi — mi-

chael, Briefträger, Koroschetz Karl, Flaker, Matič Josef, Handelsmann, Petriček Karl, Zuckerbäcker, Repinschek Johann, Briefträger, Ramskugler Franz, Flaker, Schmidt Johann, Buchbinder, Stopper Georg, Flaker.

II. windisch gewählt:

K. k. Beamte: Antloga Jakob, k. k. Auscultant, Bervar Anton, k. k. Bezirkssekretär, Erhatic Johann, k. k. Gerichtssekretär, Gregorin Alois, k. k. Landesgerichtsrat, Kukovič Anton, k. k. Hauptsteuereinehmer i. P. Krančič Anton, Dr. k. k. Gerichtsadjunkt, Kossi Josef, k. k. Postassistent, Kral Franz, k. k. Postpraktikant, Mulley Anton, k. k. Auscultant, Mirnik, k. k. Postassistent, Nettek, k. k. Postassistent, Pogačar Josef, k. k. Gerichtskanzlist, Požar Josef, k. k. Postcontrolor, Sadu Johann, k. k. Kanzzlist, Sket, k. k. Revierbergbeamter, Vidic Franz, Bahnassistent, Voloušek Rudolf, Steueramtsadjunkt, Walda Th., Bezirkssekretär i. P. Zdolšek Josef, k. k. Auscultant, Zwitter, Auscultant, Bžek Anton, k. k. Geometer, Benkovič Johann, Auscultant, Fohn Sylvester, k. k. Grundbuchsführer, Janežič Franz, k. k. Kanzzlist.

Lehrer: Arsenšek Anton, Građišnik Armin, Krainz Franz, Smoranzer.

Advocaten und Notare: Dr. Brenčič Alois, Dr. Dečko Ivan (sich selbst gewählt), Dr. Filipič Ludwig, Dr. Hrašovec Georg, Dr. Kapus Albin, Dr. Sernee Josef, Dr. Vrečko Josef, Baš Lovro, Detiček Georg, Kupljen Anton.

Gewerbetreibende: Boucon Stefan, Sesselmacher, Baide Martin, Sattler (zwei Gulden), Dolinar Johann, Greisler, Hočevar Josef, Schneider, Knečič Franz, Schneider, Koštomaj Josef, Wirt, Keber Lucas, Schuster, Kapus Johann, Friseur, Leon Josef, Schneider, Magolič Felix, Photograph, Pokorn Fr., Lebzelter, Rebek Johann, Schlosser, Sinkovič Matth., Tischler, Salmič Rafaet, Uhrmacher, Strašek Stefan, Schuster, Terček Alois, Buchbinder bei Hribar, Vrečko Ivan, Zuckerbäcker, Vošnak Fr., Bäcker, Oblak Ignatz, Bildhauer, Selšek Sebastian, Schneider, Sabukoschek Jos., Schneider, Schoster Johann, Schneider, Schriber Franz, Hutmacher, Zimnik Johann, emeritierter Hufschmied, Pirušek Ferdinand, Tischler, Volaušek Johann, Schneider.

Privatbeamte: Benčan Math. (südst. Sparcasse), Dolenc Franz, (Posojilncadiener), Grill (Dr. Filipič), Jošt Franz, (Posojilnica), Karlovšek Josef, Dr., (Dr. Sernee), Kolar Josef, (Notar Detiček), Lončar Franz, (Posojilnica), Likar Johann, (Slavija), Ravnikar Vladimir, Dr., (Dr. Vrečko), Smrtink Johann, (Posojilnica), Vavken Janko, (südst. Sparcasse), Virant Georg, (Dr. Dečko), Moscon, (Dr. Hrašovec).

Kaufleute etc.: Gregorič Karl, Welnhändler, Hočevar Milan, Kaufmann, Hribar Dragotin, Papierhändler und Strumpfwirker, Kolenc Anton, Kaufmann, Kuhar Anton, Commissionär, Majdič Peter, Pečnik Franc, Krämer, Topoljak Anton, Krämer, Teržan Friedrich, Krämer, Vančič Karl, Kaufmann.

šaka osivelega v moji službi. Moje polukrotke miši namreč skrbno gledajo na to, da bi na ladij ne imele umazane konkurence. Ali ste slišali kdaj kaj podobnega? Mijavkajoča mačja svojci se ne sme pojaviti na »Galebu«; silno nezanesljiva je in vrhu tega se mi gnusijo njih suženjske navade: spominjajo me človeka. Moje miši mi popolnoma zadoštujejo. Sicer pa, da vam povem sveto resnico, ščurkov nimamo mnogo na ladij. Toda prepričan sem, da se vam miši nič manj ne gabiho...

Mr. Byron Edwards je čakal, da sem umolknil, in mi odgovoril z nasmehom: »Stel si bom v veliko čast, da se seznamim osebo z vašimi prijatelji. Ne dvomim, da se brzo razvijejo med nami najživahnejše medsebojne simpatije. Vam, kapitan, se pa pristočno zahvaljujem za ljubeznivost. Kdaj naj bom s prtljago pripravljen, sir?«

Zdaj sem bil jaz na vrsti, da zajecijam. »Kako to mislite, Mr. Edwards? Pripravljen? Ali sem mar...?«

Priklonil se je ter dejal: »V živem pogovoru ste med drugim tudi izjavili, da se me bo Mr. Mišak privadil. Torej mi je vaše privoljenje nujno potrebno, da mu zamorem dati priliko. Storim to z največjim veseljem na svetu.«

In krenko sva si stresla desnici ter s tem potrdila svoj dogovor.

(Dalje prihodnjik.)

Geistliche: Cestnik Anton, Supplent, Janežič Rudolf, Stadtpfarrkaplan, Krušič Johann k. k. Schulrath i. P. Krančič Johann, Stadtpfarrkaplan, Kardinar Josef, Gymnasiallehrer, Ogradi Franz, Abt und Stadtpfarrer, Potovšek Josef, deutscher Prediger, Rančigaj Anton, Vicar.

Professoren: Fohn Johann, Kossi Anton, Kožuch Josef, Suhač Matthäus, Tertnik Johann.

K. k. Officiere i. P.: Sušič Adolf von, k. k. Oberst i. P. Sušič Anton von, k. k. Oberst i. P.

Sonstige: Cleboras Theodor, Pharmaceut, Jesih Franz, Commis, Kumer Franz, Commis, Mencin Franz, Commis, Jurmann Johann, Maschnist, Munda, Commis, Pregrad Johann, Commis, Pustovrh Vincenz, Commis, Spindler Johann, Druckereifactor, Zagmeister Johann, Bierdepositeur, Zemljak, Commis.

Pri dostavljanju »Nove Dobe« na dom se pripeti, da eden ali drugi naročnik lista ne sprejme. Da se ti nedostaki odpravijo, prosimo, da se nam vsaki enak slučaj blagovoli v upravi »Nove Dobe« naznaniti.

Celjski turistovski krožek »Ostirica« priredi v nedeljo izlet na Kun. Othod z jutranjim vlakom.

Abstinentniški odsek delavske Izobraževalne Zveze »Syoboda« v Celju priredi v nedeljo, dne 8. aprila t. l. v mestni osnovni (trgovski) šoli v Celju antialkoholno razstavo: »Južna Nemčija v boju proti alkoholizmu«. Razstava je odprta od 8. — 14. ure. Pri razstavi se bode na željo slike oširnjo tolmačilo. Vstop prost. Razstavni material je last akademsko abstinentne lože J. O. G. T. N. »Preporoda« v Zagrebu. V glavnem sestoji iz 54 sistematsko sestavljenih tabel po dr. Pfeidererju, iz 20 manjših plakatov — pregovorov, iz 20 primerjalnih tabel o prehrani in nekoliko velikih plakatov. V informacijo se bode dodalo še par nemškoavstrijskih velikih plakatov. Kdor bi se zanimal za nemško literaturo o brezalkoholnem gospodarstvu, se bo lahko na razstavišču informiral o njej. Najinteresnejše so Pfeidererjeve tabele. Tu je zbran skoro ves najvažnejši znanstveni material iz celega sveta. Škoda je samo, da še niso med njimi stajni rezultati Danca prof. dr. Hinderherja, ki je med vojsko eksperimentiral z 2½ ljudi, — kakor tudi, da ni rezultatov ameriške zabrane. Želeti bi bilo, da razstavo ne obiščejo samo delavci, ampak predvsem zastopniki oblasti, stariši in učitelji. Za vsako stroko je nekaj zanimivega. V torek, 10. aprila t. l. ob pol 20. (pol 8. uri zvečer) v osnovni (trgovski) šoli je antialkoholno predavanje: »Hroničen alkoholizem in degeneracija s posebnim ozirom na degeneracijo spolne žlezde«. Predava s pomočjo skioptika po rezultatih prof. dr. Bertholetta med. Mikij. K temu predavanju je dostop mladini do 18. leta prepovedan. Vstop prost.

Društvo drž. upravnih uradnikov zdravstvenih in skrbstvenih zavodov in osrednjih oblastev za Slovenijo s sedežem v Ljubljani ima v nedeljo 8. aprila ob 10. uri dopoldne svoj redni letni občni zbor v restavraciji Narodnega doma v Celju.

Mestna občina celjska razpisuje oddajo popravil v kleti in na podstrešju meščanske šole. Potrebne podatke je dobiti ob navadnih uradnih urah pri mestnem stavbenem uradu. Stavbeniki, ki na oddajo teh del reflektirajo, naj vložijo pismene ponudbe do 15. tm. pri mestnem magistratu.

Naraščaj Sokolskega društva v Trbovljah priredi v soboto, 14. aprila ob 4. uri popoldne v velik dvorani Narodnega doma v Celju mladinsko igro: »V kraljestvu palčkov«. Sisti dobiček je namenjen za zgradbo Sokolskega doma v Trbovljah.

Dopisi.

Laško. Komaj dva tedna sta potekla od volitev, pa se že porablja grehi storjeni od raznih strani napram našemu narodu in naši stranki. Grešniki so zadovoljni s tem in že računajo, kako bodo pri prihodnjih volitvah zopet dobro prodajali svoje prepričanje in čast iz gole sebičnosti. Naša dolžnost pa je, da otmemo pozabljenju nekaj posebnih grdihih slučajev, in poskrbimo, da breznačajno prodajanje političnega prepričanja in narodnosti ne ostane brez kazni. — Nemci so dobili pri volitvah v našem trgu vsega skupaj

13 glasov, med katerimi sta le dva ali trije od pravih, rojenih Nemcev. Vsi drugi so oddani od ljudi, ki so že pod Avstrijo zafajili svoj jezik in se prodajali tujcu in še sedaj ne morejo spoznati, da je narodno izdajstvo eno najpogostejših in najgrših dejanj. Kakor nečemo jemati Nemcem pravice do političnega udejstvovanja, tako najodločneje obsolamo početje narodnih izdajic. Po veliki večini bili so to naši obrtniki, njim na čelu pa pek Pretze. Skoro lahko rečemo, da ta mož dohaja v svojem kameleontstvu prijatelja Z. Pred prihodom v Laško, se je Pretze v Zagorju kazal Slovenca, tukaj pa je postal eden najstrupenejših renegatov, zagrizen »Nemec«, kojega mati je glodala kalobški kruh. Po prevratu se je mož hitro prelevil ter zopet oriznaval, da je rojen Slovenec itd. Nekaj dni pred slovitim Jagaballom bil je demokrat, par dni kasnej zopet srbski radikalec, sedaj pa ponosno izjavlja, da je volil Nemce. Sram bodi takega veterinjaka! Čuje se, da kolodvorska restavracija na Zidanemmostu še vedno jemlje pecivo od Pretzeta. Orju-na, opomni vendar g. restavraterja na njegovo dolžnost in tudi laške Slovence je treba podučiti, da Pretzetu ni za slovenski denar. V splošnem bode morali naši vodilni krogi začeti skrbeti za to, da dobimo v naš trg solidne, poštene slovenske obrtnike, ki bodo tudi pri volitvah vedeli, kaj jim je storiti. — Tudi v naši občini so klerikalci dosegli presenetljivo visoko število glasov v škodo socijalistov in komunistov, namreč 55. Zaslugo imajo v prvi vrsti železničarji, za njimi delavci in zopet obrtniki, ki so nasledili klerikalnemu demagoštvu. Koliko jim bo to neslo, se bo kmalu pokazalo. Najžalostnejše pri tej točki je to, da je odbornik krajevne organizacije JDS in z njeno pomočjo tudi občinski odbornik agitiral za klerikalce in z njimi volil. Zahtevamo odločno, da se tega moža izključi iz organizacije in da ga ta pozove naj brez odlašanja odloži občinsko odborniško mesto. — Zupanc ni mnogo pritegnil za seboj k radikalcem, kljub temu, da je imel dobro plačana priganjača. Mož pada na število pristašev od volitve do volitve. Zakaj se ga še trpi v Okrajni hranilnici v škodo zavoda? — JDS je tudi iz teh volitev izšla najčistnejša. Le pet glasov je manjkalo do absolutne večine in naš trg je pridobil zopet na slovesu, da je poleg Kranja in Ljubljane najnaprednejša in demokratska trdnjava. Rezultat bi bil lahko še lepši, ako bi ne bilo več omahljivcev, ki so to pot niso upali pokazati, da so demokrati. Eden izmed teh pripada učiteljskemu stanu. Ljudje ugibajo radi njega razno, prevladuje pa mnenje, da zna mož dobro računati z bodočnostjo.

R. U. R. v Žalcu. Izobraževalno društvo »Vesna« v Zagorju je na lastno prošnjo gostovalo, dne 2. aprila t. l. na žalskem odru. Že z jutranjim vlakom je prišla skupina 50 oseb, kojega spola s lastnim orkestrom v Žalec, da pripravi vse, kar rabi za nastop. V popoldanskih urah je orkester koncertiral v dveh tukajšnjih gostilnah in tudi sredi trga. Roblekovo dvorano pa je zvečer napolnilo občinstvo iz Žalca in okolice, da prisostvuje zagonetni predstavi, ki je sicer učinkovala na posamezne, ne pa na maso zbranega naroda. Globoka je vsebina igre — a ne tudi boljševiško-komunistične tendence, naperjena proti kapitalističnim slojem? — Režiser g. Šober je igro temeljito naštudiral ter je bilo opaziti, da je videl igro tam, kjer igrajo poklicni igralci. Seveda bi se dalo glede izgovarjanja in raznih prizorov marsikaj oporekati. A tega ne storim, ker smo imeli pred seboj le diletante, delavce in delavke, ki pa so svoje vloge rešili častno. Z napeto pozornostjo smo sledili vsemu dolgemu razvoju, ki je trajal do polnoči — res malo predolgo. Med dejanji je izborni sviral njihov orkester, ki je povprečno seveda našel več odobrenja nego igra sama. Učinkovali so originalni kostumi in izrazite maske Robotov. Zavidal sem Zagorčane, ki imajo v svoji sredi veliko kulturnih delavcev, ki imajo smisla za prirejanje lepih gledaliških predstav ter s tem ne izobražujejo samo sebe, temveč občinstvo — naš narod, kojemu je dobra gledališka predstava postala potrebna živa hrana. »Vesni« čestitamo, obiednem pa želimo, da se loti, ako sestojta v resnici iz narodnih delavcev tudi izvirnih naših ljudskih iger, s kojimi Zagorčane prav

radi zopet v Žalcu pozdravljamo. Po predstavi se je razvila priprosta zabava, h koji je pripomogel ubran orkester, ki smo ga radi poslušali in gledali v slavnostno-peštri mešanici požrtovalnega kapelnika in osobeje.

Narodno gospodarstvo.

BILANČNA SEJA UPRAVNEGA SVETA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE.

Včeraj se je vršila pod predsedstvom dr. Karel Triller-ja bilančna seja upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke, na katerem je bila odobrena po ravnateljsstvu predložena bilanca zavoda za l. 1922. V vseh panogah poslovanja izkazuje bilanca napram l. 1921 znaten napredek, kot dokazujejo naslednje v okroglih zneskih navedene številke iz bilance, poleg katerih so navedene v oklepajih odgovarjajoče številke iz zaključka za l. 1921. Celokupni promet banke v l. 1922 je dosegel svoto 115.000 milijonov K (66.000.000.000 K) in se je torej v minulemu letu napram l. 1921 zopet skoro podvojil. Od celokupnih aktiv v znesku 1532 milijonov K (1094 milijonov) odpade na blagajno 53 milijonov (24 milijonov), na valute 2 milijona (isto), na menice in devize 189 milijonov (47 milijonov), na vrednostne papirje 85 milijonov (72 milijonov), na predvzime na papirje in blago 76 milijonov (55 milijonov), na razne dolžnike 1003 milijone (819 milijonov), na realtete 13 milijonov (4 milijoni), na konsorcijske račune 35 milijonov (34 milijonov) in na razna druga aktiva 76 milijonov (37 milijonov). V pasivah so izkazani: delniška glavnica z 80 milijoni (50 milijoni), rezervni fond s 61 milijoni (41 milijoni), pokojninski fond s 6 milijoni (2 milijonoma), vloge na kuzličice s 204 milijoni (170 milijoni), razni upniki s 1038 milijoni (787 milijoni). Izkazani čist dobiček za poslovno leto 1922 znaša 16.963.383 K 16 v, napram 13.209.950 K 29 v l. 1921. Sklenilo se je predlagati občnemu zboru, ki se vrši v nedeljo dne 6. maja ob 9. uri dopoldne v novi bančni palači ljubljanske kreditne banke, poleg običajnih dotacij rezervam in v druge namene izplačalo 17%-ne dividende t. j. 68 K na vsako delnico s celim kuponom in 34 K na delnico s polkuponom napram 15%-ni dividendi v znesku 60 K, ki se je izplačala za l. 1921 za delnico s celim kuponom. Na seji je bil na mesto pokojnega dr. Ivan Tavčarja soglasno izvoljen za predsednika banke dosedanji podpredsednik dr. Karel Triller, za podpredsednika pa upravni svetnik Aloizij Vodnik, za ravnatelja je bil imenovan podravnatelj dr. Fran Pavlin, naslov podravnateljev se je podelil prokuristu Bogomilu Kajzelju, Josipu Andrišu in Mirku Ferlinzu.

Tržne cene v Celju dne 1. aprila 1923. v Din.: Govedina: V mesnicah I. 20, II. 17, na trgu I. 18, II. 17 za 1 kg, 1 kg vavpov 7, pljuč 7, jeter 12, ledic 12, lojal 12—16. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 20, II. 19, jeter 17, pljuč 19. Svinčina: 1 kg prašičjega mesa I. 30, II. 25,50, pljuč 15, jeter 16, slanina I. 39, II. 37, na debelo 35; masti 42, šunke 45, prekajenega mesa I. 45, II. 40, prekajenih parčkov 19, prekajene glave 16, jezika 35. Klobase: 1 kg krakovskih 40, debrecinskih 40 hrenovk 30, safalad 27,50, posebnih 27,50, tlačenk 25, svežih kranjskih 50, suhih kranjskih 60, salami 110. Perutnina: 1 kos, kokoš 40, petelin 40, raca 100, puran 150, domač zajec 20 — 25, 1 liter mleka 3,50, 1 kg surovega masla 50, čajnega masla 55 — 72, masla 48 — 50, bohinskega sira 35 — 55, sirčka 13, eno jajce 1,50. Pijače: 1 liter starega vina 12, novega 8 — 10, piva 6, žganja 28, 1 kg belega kruha 7,50, črnega 6,50, 1 kg žemelj 10. Sadje: jabolka 4 — 5, orehovi 6 — 7, luščenih orehovi 25 — 30, suhih češpelj 7 — 10, suhih hrušk 7 — 8. Specerijsko blago: 1 kg kave Portorika 65, Santos 48 — 52, Rio 44, pražene kave 52 — 70, kristal belega sladkorja olja 30 — 32, bučnega 32 — 34, vinskega 25, sladkorja v kockah 27, kavne primeš 16, riža 9 — 14, 1 liter namiznega kisa 4, navadnega kisa 3, petroleja 7, spirita denar 15, 1 kg soli 3,50 — 4,50, celega popra 36 — 38, mletega popra 40, paprike 60, sladke paprike 85, riževega škroba 24, pšeničnega škroba 14, testenin 15 — 20, mila 18 — 22, karbida 6. Mlevski izdelki: 1 kg moke št. »00« 7,50, »0« 7,40, »2« 7, »4« 6,60, »6« 5,80, ržene moke 5,80, kaše 6,75, ješprenja

5.25, otrobov 2.10, koruzne moke 4.25, koruznega zdroba 5.25, pšeničnega zdroba 7.60, ajdove moke 7.25. Žito: 100 kg pšenice 500, rži 450, ječmena 350, ovs 350, nove, sušene koruze 330, ajde 375, fižola ribničana 450 — 700, graha 1000, leče 1500. Kurivo: 100 kg premoga, črni 42, rujav 24, drv, trdih 33.75 — 35, mehkih 30, m³ trdih drv 125, mehkih 100. Krma: 100 kg sena, sladkega 225, pol sladkega 200, kislega 175, slame 125 — 150. Zelenjava: 1 kg solate ital. 20, endivije 1 komad 1.50, regreda 1 krožnik 1.50, motovilca 1 krožnik 1.50, 1 kg radika 20, kislega zela 5.50, karfiol 1 glava 3, 1 kg čebule 5, česna 12, krompirja 2, 1 komad repe 0.50.

Razširjajte „Novo Dobo“!

Dnevna kronika.

Odlikovanje. V prostorih mariborske oblasti se je vršila 4. tm. slovesna izročitev odlikovanj dr. Pavlu Turnerju, notariu Otonu Ploju in primariju dr. Janku Dernovšku. Minister Zupanič je naglašal zasluge osivelih borcev za našo narodno stvar dr. Turnerja in notarja Ploja.

Protesti proti aretaciji Kruppovih ravnateljev. Mestna uprava v Essenu je poslala protesten dopis francoskemu generalu Jaquemetu radi aretacije članov Kruppove direkcije. Vsled nepravilnega postopanja napram tehničnim in trgovskim vodjem, more izvanredno komplicirano podjetje obratovati le še par dni. Protest opozarja končno na nevarnost, ki bi lahko vsled tega nastala.

Zborovanje slov. trgovcev v Mariboru. V sredo zvečer se je vršil v restavracijski dvorani mariborskega Narodnega doma občni zbor mariborskega slovenskega trgovskega društva. Navzoči so bili vsi narodno - zavedni trgovci. Zborovanje je otvoril predsednik Ivan Šostarič ter podal lepo sliko o plodonosnem delovanju v preteklem letu. Po zadovoljivih poročilih tajnika Lenarda in blagajnika Černetka je bil ponovno izvoljen za predsednika Šostarič, ostali odbor pa je bil deloma spopolnjen z novimi močmi. Po volitvah se je razvila obširna debata o narodno - gospodarskem položaju v Mariboru in ob meji. Govorniki so gojrali razne kritične nedostatke v našem narodno - gospodarskem življenju, ki ovirajo večino po krivdi Jugoslovancev samih naše moči. Nekatere jugoslovanske tvrdke imajo nemške nastavljenosti in nemške potnike. Nemci dobivajo pri Narodni banki ogromne kredite, s katerim denarjem le špekulirajo. Banki obrestuje 6 %, denar pa posojujejo dalje za 16—20 %. Razpravljalo se je tudi, kako izvesti geslo »Svoji k svojim.« Končno je Kelžar opozarjal na ekspanzivno gibanje mariborskih Nemcev, ki hočejo prestaviti v Maribor iz Celja svojo tiskarno in list »Cillier Zeitung«. Na priporočilo predsednika so navzoči trgovci zbrali lepo svoto v korist podpornemu društvu odpuščenih kaznjencev, nakar se je zborovanje zaključilo.

Splašen konj povzročil številne nesreče. Brata Alojzij in Ivan Petelin iz Trsta sta vpregla v nedeljo jutraj koleselj, sedla nanj skupno z Alojzijevo ženo Katarino in njenim 13-letnim sinom Dantijem. Na Katinari so se ustavili v neki gostilni in veselo preživeli dan. Ko so se zvečer vračali veselo domov se je konj naenkrat splašil ter drvel v divjem teku po cesti in vlekel za seboj koleselja s prestrašeno družbo. Na enkrat je konj krenil na stran, se zaletel ob brojavni drog, koleselj se je prevrnil in na njem sedeči so zleteli v občestni jarek. S slinim sunkom je nato konj odtrgal vprežene jermene ter nadaljeval svoj beg. Vsi ponesrečeni so bili poškodovani, Alojzij Petelin je bil mrtev. Pri padcu je prišel pod voz, ki mu je zdrobil črepijo in zmečkal prsni koš. Ostale so prepehali v bolnišnico.

Žrtve alkohola. V Trstu so našli pred par dnevi nekega moža, ki je vsled pijanosti zgubil zavest. Poklicani zdravnik ga je skušal na vse načine obditi k življenju toda ni se mu posrečilo. Prepehali so ga v bolnišnico, kjer je drugi dan umrl. Pri njem niso našli nobenih listin, da bi ga mogli identificirati.

Razpust narodne cerkve. Minister varstva Ljuba Jovanovič je odredil, da se narodna cerkev na Hrvatskem razdruži, ker po členu 12 vidovdanske ustave ta cerkev ni priznana. Minister je izjavil na-

dalje, da so vsi cerkveni čini narodne cerkve s stališča civilnega prava ničevi.

Reparacijske dobave iz Nemčije zastale. Vsled okupacije Poruhrije se je Nemčija postavila na stališče, da ne more dati potrebnih reparacij v smislu mirovnih pogodb. Sicer je nemška vlada izjavila, da bo podaljšala dobave onim državam, ki niso neposredno delovale pri poruhirski okupaciji. Reparacijska komisija ni mogla še ugotoviti kontingenta za leto 1923 in zato naša država ne more izvršiti za leto 1923 nobenih naročil. Jugoslavija, za katero so reparacijske dobave za obnovo neobhodno potrebne, se nahaja vsled tega pred težko nalogo.

Nove 1000 dinarske novčaniče. Dne 11. aprila da Narodna banka v promet nove novčaniče po 1000 Din, ki so izdelane v Franciji. Na eni strani je glava Karagjorgija, na drugi slike Beograda, Zagreba, Ljubljane in Sarajeva, v sredi med mestl je slika kmeta z volji, ki so vpreženi v plug.

Brezposelna podpora. Državni borzi dela v Mariboru je bila nakazana manjša vsota za podporo brezposelnim. Po odredbi ministrstva za socialno politiko v Beogradu, št. 2128 iz leta 1922, se bo pri podeljevanju brezposelne podpore postopalo strogo po naslednjih določbah: 1. podpora znaša dnevno 3 Din za družinskega glavarja, 0.50 Din za vsakega družinskega člana, ki živi skupno in pod isto streho z družinskim poglavarjem; 2. kot družinski člani se štejejo žena, oče, mati in otroci do 14. leta. Družinski glavar kakor družinski člani morajo dokazati, da so brezposelni, da nimajo nikakršnega imetja in da ne uživajo nobene druge podpore bodi si v obliki invalidnine, katerekoli vrste zavarovanja in da nimajo nobenih dohodkov od kakšnega drugega dela; 3. podporo more dobiti 1 oseba ali družina nepritržoma največ mesec dni v letu; ta rok se more podaljšati le v izjemnih slučajih; 4. pravico do podpore ima vsak delavec 3 dni potem, ko se je bil prijavil državni borzi dela, da želi dela, in ko se je dotična državna borza dela preprčala, da prijavitelji delavci ni mogel dobiti zaposlenja ne od državni borzi dela niti sam osebno; 5. pravico do podpore nimajo poljedelci in gozdni delavci, kakor tudi ne vsi oni, ki spadajo v kategorijo sezonskih delavcev in to za čas trajanja sezone dotične stroke; za čas mrtve sezone pa imajo pravico do podpore samo tisti sezonski delavci, ki so bili v sezoni zaposleni. Razven teh nimajo pravice do podpore vsi bolni delavci in vsi, ki so sploh za vsako delo nesposobni; 6. pravico do brezposelne podpore izgubijo: a) vsi tisti, ki zapustijo delo prostovoljno ali brez opravičenih razlogov ali vsled stavke; b) vsi tisti, ki ne bi sprejeli dela, ki ga jim ponudi državna borza dela; c) vsi tisti, ki bi dobljeno brezposelno podporo zakvarili, zapili i. t. d.; 7. pravico do brezposelne podpore imajo najprej družinski očetje in tisti, ki so najdalje brezposelni in še niso uživali brezposelne podpore. Brezposelna podpora se bo izplačevala pri Državni borzi dela v Mariboru od 10. aprila 1923 dalje in to za 10 dni skupno. Vsak brezposelni mora imeti potrdilo od občinskega urada, župnega urada, mestnega magistrata, policijskega komisariata, i. t. d., da je res brezposelni, v kolikor ne bi bil o tem preprčan podpisani urad že sam. Brezposelni, ki prihajajo od ostalih državnih borz dela v državi (Ljubljana, Zagreb, Beograd, Sarajevo, Niš) morajo imeti od dotične državne borze dela pismo potrdilo, če in koliko časa so uživali brezposelno podporo, sicer se na njihove prijave ne bo moglo ozirati.

V Mariboru, dne 5. aprila 1923, Jože Stablj, šef D. B. D. v Mariboru. Na dva človeka en pes. V Midletonu na Angleškem so pri ljudskem štetju našli 3500 ljudi in 2500 psov. V glavni ulici je 400 pasjih prebivalcev, v stranskih pa 2100. Nekatere hiše imajo kar po 10 do 15 psov.

Smrt vsled zastrupljenja z nikotinom. V Sunderlandu na Angleškem je nenadoma umrl 15-letni deček. Pri raztelesenju se je dogotalo, da se je deček zastrupil z nikotinom, ker je na skrivaj pokadil preveč cigaret.

Lord Carnarvon znani raziskovalec groba faraona Tutankamena je 4. tm. v Kajri umrl. Pred dvema tednoma ga je pičila strupena žuželka, ki je povzročila

zastrupljenje krvi, nakar je pritisnila še pljučnica, kateri je podlegel.

Odkritja novih ribjih velikanov. Mitchell Hedgasova ekspedicija v pamskem zalivu je odkrila novo vrsto ribjih velikanov. Vjeta riba je merila na dolžost 31 angleških čevljev, v obsegu meri 21 čevljev in tehtla tri tone. Zaga, ki jo nosi na koncu gobca je dolga 6 čevljev in visoka 1½ čevlja. Dobil so tudi neko vrsto morskih volkov, ki so veliko večji, kakor do sedaj znani. Rbe so odposlali naravoslovskemu muzeju v London.

Jajca so draga, meso je drago, zato uživajte »Pekatete«, ki so enako redilne, kakor meso. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju. Odgovorni urednik: Lic. Edvard Simic.

Blagajničarka

dobra računarica
želi mesto spremeniti
3 Naslov v upravi. 1

Dve hiši

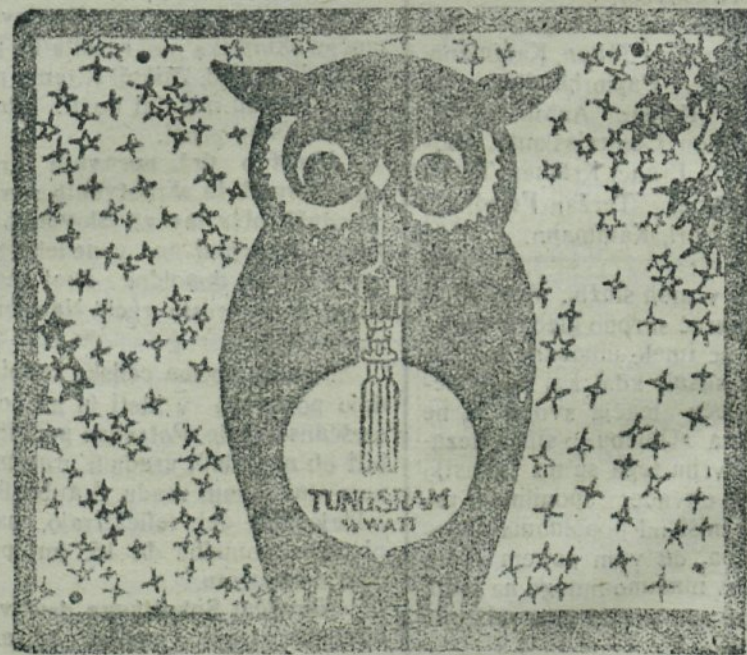
z vrtom, 10 minut od mesta Celja, se prodata. Poizve se Glavni trg št. 4, od 8—12 ure in od 2—6 ure popoldne.

Gospodična, bančna uradnica
išče v sredini mesta lepo
meblovano sobo
Ponudbe na upravnistvo lista. 1

Kuharice — služkinje
s dobrimi spričevali ter hlapce
za kmetijstvo išče posredovalnica Sager,
Celje, Aleksandrova ul. 9. 1

Bolniška strežnica
se išče za državni brezplačni ambulatorij v Celju. Hrana in stanovanje v zavodu. Zglasiti se je pri vodju ambulatorija g. primariju dr. Raišpu v Celju.

Špecerijsko blago nakupite po najzmernejših cenah pri tvrdki:
Anton Fazarinc, Celje
50-13 Kralja Petra cesta 27.
Istotam prvovrstne kranjske klobase.

TUNGSRAM

Dobavljamo takoj po dnevnih cenah iz skladišča Zagreb

vse stroje in orodje

za mizarje, tvarnice poh štev, kolarje, žage, za ključavničarje, mehanike in delavnice za popravila, klesarje, tvarnice ploč in kovinskih predmetov. Bogato skladišče transmisij, eurovoljnih in bencin-motorjev, kakor naprave za varenje in bele kovine.

Orodje in stroji **KARL JETZBACHER, Zagreb**
deln. društvo Vlaška ul. 25.

Prvovrstno zemljišče

1 do 2 orala, v okolici Celje, se kupi ali vzame v najem. Ponudbe na Stevan Maron, Glavni trg 2, Celje. 574 2 2

Državni uradnik

v Celju, iz stroke, ki je za vsakega podjetnika zelo važna, išče postranskega zasluzka. Vsestransko porabna moč. Ponudbe pod »Bedne« na upravo lista. 2-1

H I Š A

enodružinska, z vrtom in zemljiščem, deset minut od mesta oddaljena, je naprodaj. Natančnejša pojasnila daje Jože Pilipčič, Ga-573 berje 114. 3-1

Učenca

močnega, iz poštene hiše sprejemem za takoj. Miloj Repič, trgovina meša-570 nega blaga, Trbovlje l. 2-1

Ant. Lečnik

Orar in Juvelir
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Pacchiaffo). 52

Sprejme se

natakarski vajenec

z boljšo izobrazbo v restavracijo. Naslov v upravnistvu lista. 3-2

Pokusite

Žiko

in se prepričajte, da ni okusnejše kave, Nardomešča pravo kavo ter potrebuje malo sladkorja, zato je tudi najcenejša. Priporočljiva je predvsem za otroke, bolnike in rekonvalescente. Številna priznanja na razpog. Dobi se v vseh boljših trgovinah. Prazarna „Žika“, d. z o. z. Ljubljana, Rož. dol.

CELJSKA POSOJILNICA

Stanje hranilnih vlog
čez K 70.000.000.—

Narodni dom (na oglu v priliciju)

Stanje hranilnih vlog
čez K 70.000.000.—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od 1. jan. 1923 naprej po 5% brez odpovedi, 5½% do 6% z odpovedjo, večje stalne naložbe in naložbe denarnih zavodov po dogovoru.

Obavlja vse denarne, kreditne in posojilne transakcije najkulantneje.

„LASTNI DOM“ V CELJU

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo, Prešernova ul. 15.

Sprejema hran. vloge in jih obrestuje po 6% to je 6 Din od sto, proti odpovedi 6½% Din od sto. Pri večjih naložbah po dogovoru

R. SALMIČ-CELJE
(NARODNI DOM)

Ogromna zaloga vsakovrstnih ur, zlatnine, srebrnine, briljantov, optike, očal itd. Najnižje konkurenčne cene. Popravila točno in zanesljivo. Kupujem staro zlato in srebro.

Ustanov. leta 1899.

Brivec in lasničar

Koštomaj, Prešernova ul. 19, kupuje mešane lase ter izdeluje kite in druga lasna dela.

Išče se lepa

mehlovana soba

za starejšega gospoda, pri boljši rodbini. Cenj. ponudbe pod »Lepa soba« na upravo »Nove Dobe«. 561 2—2

JETIKA!

Dr. Pečnik ordinira izven torka in petka vsak dan v Št. Jurju ob juž. žel. za jetične. Čitajte njegove 3 knjige o jetiki.

Čudili

Zahtevajte cenik.

se tudi Vi bodele nizkim cenam, po katerih se prodaja sukno, volno, čefir, platno, hlačevina, modrovina, robci in sploh vsa manufakturna roba v veletrgovini R. Stermecki, Celje, katera dobiva stalno velikanske pošiljke robe direktno iz prvih svetovnih tovarn. 5—3

Zanesljivega slugo

treznega in močnega, mlajšo moč ali državnega penzionista išče za čimprej denarni zavod v Celju. Služba lepa, plača dobra. Ponudbe s podatki o domovinstvu, starosti, vojaščini, službovanju in zasebnih razmerah pod »Penzija«, na upravo lista. 563 3—2

Dežnikarna Jos. Vranjek

Slomškov trg 1

Celje

Pred farno cerkvijo

priporoča svojo bogato zalogo **dežnikov** domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa po 204 pravila točno in solidno. 10—9

Obl. konc. posredovalnica za promet z realitetami:

Anton P. Arzenšek

CELJE Kralja Petra c. 22 CELJE

Posreduje pri prodaji ozir. nakupu zemljišč, hiš, vil, gradov, velikih in malih posestev, industrijskih podjetij itd., itd. vestno in točno. 45—42

Oglejte si
manufakturno
trgovino

J. KUDIŠ

Gaberje št. 3

(gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina

NA DROBNO!

55 50—14

NA DEBELO!

PRIPOROČA

svojim cenjenim odjemalcem veliko množico inozemskega blaga kakor sukno za moške in ženske obleke, čefir, šilon, vse krojaške potrebščine ter raznovrstno manufakturno blago po zelo

nizkih cenah.

ROSIJA - FONSIER

zavarovalna in pozavarovalna družba v Beogradu.

Osnovni kapital Din 5.000.000.—

Ravnateljstvo podružnice za Slovenijo v Ljubljani, Sodna ul. 2, I. nadstr.

Družba izvršuje zavarovanja vseh vrst:

1. Zavarovanje proti požaru,
2. zavarovanje proti posledicam telesnih nezgod,
3. zavarovanje proti škodi po toči,
4. zavarovanje proti vlamu in tatvini,
5. zavarovanje vseh transportov,
6. zavarovanje jamstvene dolžnosti,
7. vse vrste zavarovanj življenja pod najugodnejšimi pogoji,
8. zavarovanje stekla,

Glavna zastopstva se nahajajo v vseh večjih krajih.

DEVIZE
NAKAZILA
ESKOMPTE

SLAVENSKA BANKA D.D. PODRUŽNICA CELJE
Ljubljana • Zagreb • Beograd
Kapital in rezerve: Din 50.000.000.—
V tu- in inozemstvu 25 poslovalnic
Obrestuje **VLOGE** najugodneje

VALUTE
AKREDITIVI
KREDITI

Cognac
Médicinal

ARKO

Liqueur
Triple Sec

